

CARA A CARA

Text i Foto: VICTOR COLOMER

Josep Moreno, pintor d'emigrants

«Qui no té res amb la mort no perd res»

El professor de plàstica, poeta i pintor, Josep Moreno Fernández, 45, sap el que és l'emigració. Va venir amb els seus pares a Sabadell als sis anys des d'Orce (Granada).

Avui, fascinat pels sudsaharians que s'enfronten, i s'enfonsen a la nit de l'Atlàntic, enlluernats pel somni d'un cotxe, ha inaugurat a la galeria Traç d'Art una exposició amb 30 quadres d'emigrants africans, pasteres, mar i mort.

—És ètic usar la misèria humana com a font d'inspiració artística?

—La misèria humana és relativa. Tots tenim les nostres misèries.

—A què es refereix?

—Alguns reality shows de la tele són misèria humana. El consumisme d'Occident és molt més miserable.

—Què vol dir?

—Polítics i periodistes utilitzen també l'emigració subsahariana per motius més miserables.

—Coneix el món de les pasteres i els cayucos?

—Tinc contactes amb gambians i senegalesos de Sabadell, però les imatges d'aquesta exposició estan tretes de fotografies de premsa.

—Són, doncs, imatges més mediàtiques que reals?

—No. Són les meves imatges. Si jo hagués vist això de primera mà, no ho podria pintar, hauria d'ajudar-los.

—Els ajuda aquesta exposició?

—No ho he fet per ells.

—Els agrada?

—No ho sé. Encara no els he convidat aquí. Una instal·lació que vaig fer a La Nau fa uns anys, sobre la condició de sospitós de tot estranger, no la van entendre gaire.

—Què l'atrau tant d'aquest món?

—Jo sóc emigrant. I això em recorda aquell èxode andalús dels anys 60 cap a Catalunya. Tu només busques un futur, però tot d'una et trobes en una cultura tan aliena que t'impacta.

—Un drama?

—No. Entrar als Maristes, on tothom parlava català menys jo, va ser un xoc, però no un drama. Vaig haver de superar moltes coses en poc temps. I això em va formar.

—S'integraran tant com vostè aquests subsaharians que es juguen la vida?

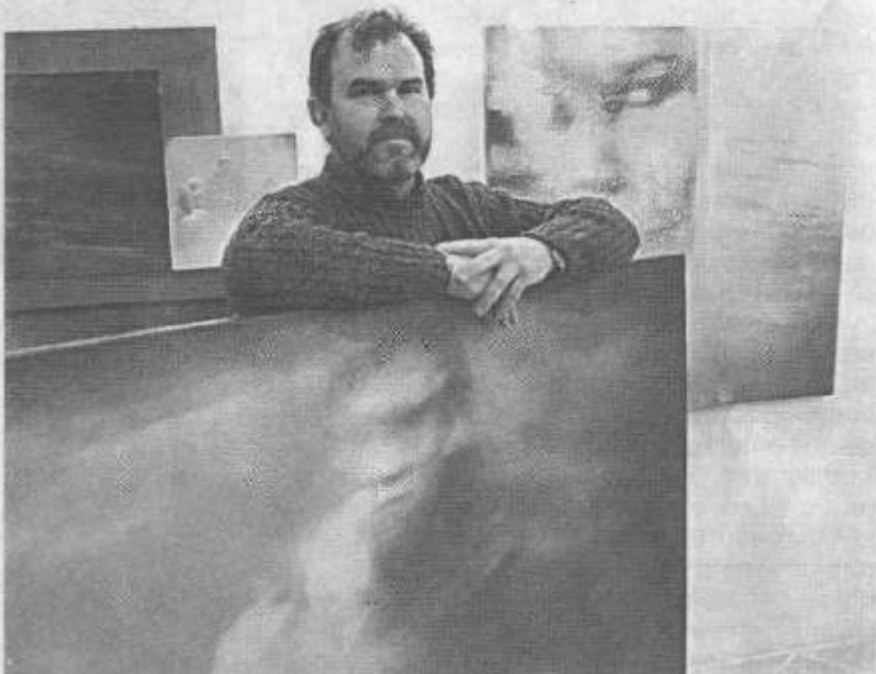
—No. Vénen de més lluny geogràficament i culturalment.

—I els seus fills?

—Els seus fills segur que sí. Jo tinc a classe nens marroquins i subsaharians i ja tenen un pensament absolutament occidental.

—Però viuen en ghettos.

—És normal. És una estratègia

LA LOT ACUSADORA

Fins al dia 17 es poden admirar a Traç d'Art una trentena de teles amb molta mar i molta desesperació. «Ja sé que no és un tema gaire comercial i potser no vendré gaires quadres -diu- però l'artista és lliure, com el públic».

Mirant-los d'un en un, explica la història personal, el drama humà que hi ha al darrere de cada acrílic, molts d'ells amb fustes o ferros.

«Aquest -diu del que aguanta a la foto- és el que troben i enlluernen amb la lot quan ja fuig pels boscos andalusos».

de grup per sobreviure, com quan els meus pares vivien a Serra Camaró.

—Pintar-los ajuda a conèixe'ls?

—Pintar-los és el final d'una llarga reflexió que comença amb els «10 poemes per Abdulai». Però em continuo fet preguntes.

—Per exemple?

—Per exemple, què senten quan, navegant contra onades de tres metres, se'ls acaben les provisions i la benzina i troben un altre cayuco trencat amb cadàvers flotant.

—Esgarrifós.

—I molts d'ells no saben ni nedar. Fan 700 kilòmetres per mar amb 50 persones dins una barca de 12 metres i no saben ni nedar.

—Els importa poc morir?

—Menys que a nosaltres. Qui no té res, amb la mort no perd res.

—Saben el risc que corren?

—No en tenen ni idea. Quan arriben, diuen que si ho arriben a saber no haguessin pujat a la barca.

—Els enganyen?

—En tot cas els enganya la nostra televisió, que només els ensenya com vivim els blancs.

—Per què ho fan?

—Per la seva família. Se'n senten responsables i volen enviar diners a pares i germans.

—Però la majoria no ho aconseguixen.

—No. I quan es troben tirats al carrer i sense feina tenen una sensació de fracàs immensa.

—Però mai no tornen. Per què la desesperança d'allà els fa marxar i la d'aquí no?

—Per vergonya. No poden tornar amb les mans buides. Van bojós per comprar-se un cotxe i ensenyar-lo al seu país. És el símbol de l'èxit.

—Ni rebels ni aventurers?

—Només víctimes.

—Esclaus del segle XXI?

—Possiblement. Les diferències entre primer i tercer món no paren de créixer.

—Com els podem ajudar?

—Amb lleis d'estrangeria segur que no.

—Llavors?

—Entenent l'altre.

—Doncs segons les últimes enquestes per la majoria d'espanyols l'emigració és un dels problemes més greus del país.

—I és veritat. Jo també ho penso. Però el problema no són ells, sinó els murs que els hi posem. Les lleis d'estrangeria.

—Vostè deixaria entrar a tothom lliurement?

—No ho sé. Però penso que l'emigració és un problema que s'ha de solucionar en origen.

—Els necessitem?

—Sí. Ens equilibren la natalitat i fan feines que nosaltres no volem fer.

I els paguem una misèria ■

Web Cara a Cara: www.drac.com/cac/
E-mail: vcolomer@drac.com